

РЕШЕНИЕ

№ 631

гр. София, 07.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 18.01.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Анжела Савова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **7355** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.203 и сл.АПК, вр. с чл.284 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба на Н. Д. С. от [населено място] срещу ГД“ИН“за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10 000 лева за периода от 18.06.2020 година до 20.06.2021 година вследствие неизготвяне на план на присъдата му- незаконосъобразни бездействия, липсата на замяна на режима му в по- лек и лишаването му от право на допълнителен гарнизонен отпуск , ведно със законната лихва за периода от 18.06.2020 година до 20.06.2021 година.

В исковата молба се излагат подробни доводи за основателността и доказаността на исковата претенция и се иска да бъде осъден ответникът да заплати посочената сума.

В съдебно заседание, ищецът-Н. Д. С. редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК не се явява. Исковата му молба се поддържа от адвокат Ю., редовно упълномощен, който заявява претенция за присъждане на разноски.

Ответникът по иска- Главна дирекция“ Изпълнение на наказанията“ [населено място], редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК, се представлява от юрисконсулт М., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер по съображения, посочени в писмения отговор. Претендира заплащането на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП-прокурор Ц. изразява становище за недоказаност на исковата претенция в посочения размер.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

От приложените по делото доказателства се установява, че ищецът С. е изтърпявал наказание лишаване от свобода в размер на 3 години с начало на наказанието 29.06.2020 година и първоначално постановен строг режим, постъпил е в Затвора [населено място], като е преведен от Затвора – [населено място] за доизтърпяване на наказанието на 04.08.2020 година и от тази дата е разпределен във Втора група, където е пребивавал до освобождаването му. Назначен е на работа със Заповед № 99,100/31.03.2021 година като портиер- чистач промишлена зона и се е справял с възложените му задачи, в затворническата общност контактува с ограничен кръг хора, комуникативен, неконфликтен, пластичен във взаимоотношенията си, не са констатирани зависимости към алкохол и наркотични вещества, проявява уважение към пенитенциарния персонал и зачитане на авторитета в лицето на служителите, спазвал е ЗИНЗС и установения ред, и няма констатирани дисциплинарни нарушения, награждаван е, но не е наказван, а при първоначално изготвената оценка на риска от рецидив са отчетени средни сойности-64 т, като на 17.06.2021 година при проведен разговор с ИСДВР- Ч. относно плана на присъдата, същият писмено е заявил, че не желае да се работи повече с него и като причина е изтъкнал, че Администрацията на Затвора си работи по вътрешни правила и няма смисъл да се бори за режим и условно предсрочно освобождаване.

От приложения Доклад от ИСДВР- Ч. на лист 38 от делото прогноза за личността е видно, че провежданата корекционна работа с осъдения до момента не установява промяна по отношение на риска от вреди за обществото, който остава в средните стойности, като се дефинира с оглед характера и тежестта на извършеното деяние, не е работил на външни обекти и не получавал награда – домашен отпуск, не е преминал все още етапите на „прогресивната система“, не е преместен в затворническо заведение от открит тип и въпреки, че в делото на С. се съдържат данни за работа, то стойностите към риска са 64точки.

От показанията на свидетеля Ч.- ИСДВР към Затвора- [населено място] се установява какво е било поведението на лишения от свобода по време на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

От показанията на свидетеля Ж. Д.-лишен от свобода заедно с ищеца се установява, че ищецът е бил подтиснат от това, че не се полагат грижи и не се работи с него, бил е възмутен и огорчен.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява частично основателна и доказана. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за

отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1](#)-искът за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на иски за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди,причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) длъжното обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държаната не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки- незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Съгласно ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 3 ОТ 22.04.2005 Г. ПО ТЪЛК. ГР. Д. № 3/2004 Г., ОСГК НА ВКС.Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по

обезщетяването - [чл. 1, ал. 2 ЗОДВПГ](#). В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване. При незаконни фактически действия на администрацията този момент е тяхното преустановяване. От така определените моменти на изискуемост, започва да тече погасителната давност и се дължи мораторна лихва.

В конкретната хипотеза, тъй като се претендират вреди от бездействие на ГД "ИН" да изготви план на присъдата-незаконнообразни бездействия, липсата на замяна на режима му в по-лек и лишаването му от право на допълнителен гарнизонен отпуск за периода от 18.06.2020 година до 20.06.2021 година. Искът се разглежда по реда на чл. 284 и сл. от ЗИНЗС и исковата защита следва да се реализира по реда на Глава 7 от ЗИНЗС. В мотивите към проекта на [Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията](#) и задържането под стража (№ 602-01-55 от 03.10.2016 г., 43-то НС), в които е посочено, че досегашният ред по [чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#) за разглеждане на иски за лишени от свобода за вреди, произтичащи от лоши условия на задържане, е обявен за неефективен с решението "Н. и други срещу България". Констатираните недостатъци на досегашната практика са: липсата на яснота относно това кои точно действия и бездействия на административния орган следва да докаже ищецът, за да бъде успешен искът му (параграф 195); твърде формалистичният подход при прилагане на принципа "affirmanti incumbit probatio" (тежестта на доказване е върху твърдящия), който не взема предвид трудностите, с които лишеният от свобода може да се сблъска при доказване на твърденията си (параграф 196); преценка на условията на задържане в светлината на националните правни норми, които уреждат отделни аспекти на условията на задържане, а не в светлината на кумулативния ефект на тези условия върху задържания с оглед на общата забрана за нечовешко и унижително отношение по чл. 3 от Конвенцията (параграф 197); отказът да се приеме презумпцията, че лошите условия на задържане причиняват неимуществени вреди на задържания, както изисква практиката на ЕСПЧ (параграф 198); прилагане на разпоредбите на погасителната давност по начин, който не отчита продължаващата природа на поставянето в лоши условия (параграф 199).

Именно с приетите промени се цели преодоляване на тези недостатъци чрез въвеждането на специфично съдебно средство за лишени от свобода и задържани под стража за компенсиране на вреди в резултат на нарушение на забраната за изтезание, нечовешко или унижително отношение от страна на специализираните органи по изпълнение на наказанията, регламентирана изрично в новата редакция на [чл. 3 от ЗИНЗС](#). Тази забрана произтича пряко и от чл. 3 от ЕКЗПОСЧ, която по силата на [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) е част от вътрешното право и има предимство пред националното законодателство.

Разгледани на тази плоскост, предпоставките на специфичния иск за вреди по реда на чл. [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от ЗИНЗС, настъпила, в резултат на нарушението неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), оборима презумпция, че

неимуществените вреди се предполагат до доказаване на противното.

Искът отново е осъдителен и с него се цели овъзмездяване на лишения от свобода вследствие на претърпени от него неимуществени вреди в резултат на нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и отговорността на държавата се ангажира при доказано подлагане на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение /чл. 3, ал. 1/, както при поставянето на лицата в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода"или"задържането под стража",изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ,храна,облекло,отопление,осветление,проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия,бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждаят чувство на страх, незащитеност или малоценност /чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС. По силата на [чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС](#), искът по [чл. 284, ал. 1](#) се разглежда по реда на [Глава Е. от Административнопроцесуалния кодекс](#), а, ал. 2 на текста сочи като ответници органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В Определение № 189 от 8.01.2018 г. на ВАС по адм. д. № 10037/2017 г., III о., докладчик председателят В. П. е посочено ,че органите по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#) са "специализираните органи по изпълнение на наказанията", но нито ЗИНЗС, нито друг закон, нито от мотивите към Законопроекта за приемане на [ЗИД на ЗИНЗС](#) (ДВ, бр. 13/2017 г.), когато е въведено понятието, се дава определение кои са "специализираните" органи по изпълнение на наказанията и каква е отликата в техните правомощия спрямо общите "органи по изпълнение на наказанията".[ЗИНЗС](#) определя единствено кои са органите по изпълнение на наказанията, каквито без претенция за изчерпателност са министърът на правосъдието ([чл. 10](#)), главният директор на ГДИН ([чл. 13, ал. 2](#)), началникът на затвор ([чл. 15](#)), началникът на Областна служба "Изпълнение на наказанията" ([чл. 16а](#)) и началниците на пробационните служби и арести ([чл. 16](#)). Изпълнението на наказанията освен от установените органи се осъществява пряко и от служители в ГДИН и в териториалните й служби. Техните функции и статут е уреден в [глава IV от ЗИНЗС](#).Като се отчете, че забраната по [чл. 3 от ЗИНЗС](#) е обща и спазването ѝ е пряко задължение, както за административните органи по изпълнение на наказанията, така и за длъжностите лице (служителите) към местата за лишаване от свобода, то съдът е приел, че под понятието "специализирани органи" от [част VII на ЗИНЗС](#) следва да се разбира всеки административен орган или длъжностно лице, чийто правомощия, служебни или трудови задължения са свързани пряко с изпълнението на наказанията и постигането на неговите цели, описани в [чл. 2 от ЗИНЗС](#).При така направеното тълкуване на понятието"специализирани органи"следва да се разтълкува и приложението на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), според който "искът (по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#)) се предявява ... срещу органите по [чл. 284, ал. 1](#), от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите".Буквалното тълкуване на нормата води до извод, че надлежен ответник по иска е конкретният административен орган или длъжностно лице, посочено в иска като причинител на вредите. Това разбиране, изведено при прочита на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), ВАС е определил като неудачно и неефективно законодателно решение, спрямо критериите на [чл. 13 от Конвенцията](#), което само по себе си е насочено именно към създаването на ефективен компенсаторен механизъм спрямо нарушенията по [чл. 3 от Конвенцията](#).Относно неефективността на нормата е достатъчно да се отбележи, че

потенциалното осъждане на административен орган или длъжностно лице, би довело до абсолютно сигурна невъзможност за реалното овъзмездяване на причинените вреди на ищците с оглед понасянето на отговорността от физическите лица, изпълняващи съответната длъжност. От друга страна, е налице липса на ясна нормативна уредба за евентуалното пренасяне на отговорността за изплащане на обезщетенията от ответника по иска към Държавата като общо обективно отговорна за причинените вреди, съгласно [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), което пренасяне да гарантира лесен и бърз достъп на ищеца до привеждането на съдебното решение в изпълнение. Нормата на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар и въведена през 2017 г., е аналогична като ползвана законодателна техника спрямо нормата на [чл. 7 от ЗОДОВ](#) (ред. ДВ, бр. 60/1988 г.). От приемането на [чл. 7](#) през 1988 г. до сега, нормата предвижда, че "искът за обезщетение се предявява срещу органите по [чл. 1](#) и [2](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. По въпроса за пасивната процесуална легитимация по иски за обезщетение за вреди по [чл. 1](#) и [чл. 2 от ЗОДОВ](#) е налице значителна и последователна съдебна практика през последните години, като е достатъчно да се посочи, че с точка 6 от [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2004 г. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004 г.](#), ОСГК, бе решено, че "Отговорността на държавния орган е специфично проявление на принципа за отговорност на работодателя по [чл. 49 ЗЗД](#) в областта на [ЗОДВПГ](#) (сега ЗОДОВ) и тази отговорност е също гаранционно обезпечителна. По исковите за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции. "С други думи, правилото на [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#) за определяне на ответник по иска по [чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС](#), следва да се тълкува, че искът се предявява срещу юридическото лице, с което длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага или обезпечава от името и за сметка на юридическото лице и така тълкуван [чл. 285, ал. 2 от ЗИНЗС](#), макар като по нов и специален закон спрямо общите процесуални правила, уредени в [глава XI на АПК](#) "Производства за обезщетения", напълно съвпада със смисъла на [чл. 205 от АПК](#), според който искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Последните, според правилото на [чл. 205 АПК](#) са юридическите лица, представлявани от органа (в случая от специализираните органи по изпълнение на наказанията), от чиито незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите..

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник- Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", която е юридическо лице и надлежен пасивно легитимиран ответник по иска. Това е така, защото съгласно чл.12 от ЗИНЗС, прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" е юридическо лице към министъра на правосъдието със седалище С. и е на бюджетна издръжка. Затворите, поправителните домове и областните служби "Изпълнение на наказанията" са териториални служби на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията"/ чл.12, ал.23 от ЗИНЗС. По силата на чл.16 от ЗИНЗС, Областните

служби "Изпълнение на наказанията" обединяват, ръководят и контролират дейността на пробационните служби и арестите.

Нещо повече дори, съгласно чл.8 от ППЗИНС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби се осъществяват от Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", а съгласно чл.7, ал.1 ,б. „а“ от ППЗИНС, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" осъществява методическо ръководство и контрол по изпълнението на наказанията, наложени с влезли в сила съдебни актове, спазването на правата и задълженията на лишените от свобода; взаимодействието с органите на съдебната власт за привеждане в изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража, законосъобразността при прилагане на дисциплинарни мерки спрямо лишените от свобода, разпределението на времето на лишените от свобода, състоянието на жилищно-битовата база; настаняването и разпределението на новопостъпилите, работата на комисиите по [чл. 73 ЗИНЗС](#); освобождаването от местата за лишаване от свобода.

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи- юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. ЗИНЗС е влязъл в сила на 01.06.2009 година. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

Следва да бъде посочено, че План на присъдата се изготвя само и единствено на лица, които са осъдени на лишаване от свобода, но не и по отношение на лица, които са задържани в качеството на обвиняеми или подсъдим

От доказателствата по делото е установено, че с ищеца по време на престоя му в Затвор- [населено място] не е осъществявана индивидуална корекционно – възпитателна работа. Обстоятелството, че е предложен и назначен да полага трудова дейност около един месец след постъпването му в Затвор- [населено място] на територията на Втора група в Затвор- [населено място] и впоследствие е преназначен на постоянна работа, предлаган е за поощрение от страна на ИСДВР Ч. три пъти, като две от тях са уважени от страна на Началник на Затвора-гр. С. и са издадени Заповеди за награждаване – извънредна хранителна пратка и писмена похвала, не може само по себе си да доведе до извод, че с ищеца е провеждана корекционно- възпитателна работа в достатъчна степен.

В чл.152 от ЗИНЗС е посочено, че социалната дейност и възпитателната работа са основни средства за ресоциализация на лишените от свобода и са насочени към подпомагане на личностната промяна на осъдените и изграждане на умения и способности за законосъобразен начин на живот в обществото. Социалната дейност и възпитателната работа в местата за лишаване от свобода включват: диагностична и индивидуална корекционна дейност, програми за въздействие, за намаляване на риска от рецидив и риска от вреди, образование, обучение и квалификация на лишените от свобода, творчески, културни и спортни дейности и религиозна подкрепа, и с лишените от свобода се осъществява групова и индивидуална социална дейност и възпитателна работа. По аргумент от нормата на чл.157 от ЗИНЗС специализираните програми за индивидуална и групова работа се реализират от инспекторите по социална дейност и възпитателна работа съвместно със служителите от останалите направления на дейност, доброволци и външни експерти

с подходяща подготовка. Специализираните програми имат за цел- мотивиране и насърчаване на законосъобразно поведение, повишаване на социалната компетентност и изграждане на поведенчески умения, преодоляване на зависимости. Участието на осъдените в специализирани програми е доброволно. Сътрудничеството им в процеса на ресоциализация се насърчава. Специализираните програми за индивидуална и групова работа се утвърждават от главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията".

По силата на чл. 156 от ЗИНЗС след приключване на програмата за адаптация за всеки осъден се изготвя индивидуален план за изпълнение на присъдата, който включва дейности и програми за въздействие за ресоциализация на осъдения. Индивидуалният план за изпълнение на присъдата се изготвя въз основа на- вида и характера на извършеното престъпление, размера на наложеното наказание, оценката на осъдения и факторите, които формират риска от рецидив и от вреди, първоначалното място за изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода. Индивидуалният план за изпълнение на присъдата има за цел- включване на осъдения в програми и дейности за личностна промяна и отстраняване на факторите, които формират риска от рецидив и от вреди, превеждане за изтърпяване на наложеното наказание в затворническо заведение от по-лек тип, условно предсрочно освобождаване. За всеки осъден се изготвя годишен доклад за резултатите от работата по индивидуалния план за изпълнение на присъдата.

От своя страна по силата на чл.158 от ЗИНЗС индивидуалната работа с осъдените включва- информиране относно правния и социалния статус и възможностите за облекчаване на условията за изтърпяване на наказанието, подпомагане за решаване на проблемни ситуации и изграждане на умения за преодоляване на трудности, насочване и посредничество към външни организации за решаване на конкретни проблеми, мотивиране към активно участие и сътрудничество в подготовката за живот на свобода.

В чл. 154 от ЗИНЗС, е доуточнено, че по време на престоя в приемното отделение всеки осъден се включва в програмата за адаптация, изготвя се оценка на риска от рецидив и от вреди и първоначален доклад. Първоначалният доклад включва, оценка на риска от рецидив и риска от вреди, фактори, формиращи риска от рецидив, предложения за запълване на личностни дефицити и ограничаване на факторите, формиращи риска от рецидив и риска от вреди. Правилата за оценка на риска от рецидив и риска от вреди се утвърждават от Министъра на правосъдието. По силата на чл.155 от ЗИНЗС,оценката на осъдения се променя в зависимост от поведението на лишения от свобода и въз основа на оценката на осъдения се правят предложения за промяна в режима на изтърпяване на наказанието, преместване в затворническо заведение от по-лек или в съответно по-тежък тип, условно предсрочно освобождаване. След приключване на програмата за адаптация за всеки осъден се изготвя индивидуален план за изпълнение на присъдата, който включва дейности и програми за въздействие за ресоциализация на осъдения. Индивидуалният план за изпълнение на присъдата се изготвя въз основа на вида и характера на извършеното престъпление, размера на наложеното наказание, оценката на осъдения и факторите, които формират риска от рецидив и от вреди, първоначалното място за изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода. Индивидуалният план за изпълнение на присъдата има за цел, включване на осъдения в програми и дейности за личностна промяна и отстраняване на факторите, които формират риска от рецидив и от вреди;превеждане за изтърпяване на наложеното наказание в затворническо заведение от по-лек тип, условно предсрочно освобождаване. За всеки осъден се изготвя годишен доклад за резултатите от работата по индивидуалния план за изпълнение на присъдата. В чл.

157 от ЗИНЗС е визирано, че специализираните програми за индивидуална и групова работа се реализират от инспекторите по социална дейност и възпитателна работа съвместно със служителите от останалите направления на дейност, доброволци и външни експерти с подходяща подготовка. Специализираните програми имат за цел мотивиране и насърчаване на законосъобразно поведение, повишаване на социалната компетентност и изграждане на поведенчески умения, преодоляване на зависимости. Участието на осъдените в специализирани програми е доброволно. Сътрудничеството им в процеса на ресоциализация се насърчава. Специализираните програми за индивидуална и групова работа се утвърждават от главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Съгласно [чл. 152 ЗИНЗС](#) социалната дейност и възпитателната работа са основни средства за ресоциализация на лишените от свобода и са насочени към подпомагане на личностната промяна на осъдените и изграждане на умения и способности за законосъобразен начин на живот в обществото. Социалната дейност и възпитателната работа в местата за лишаване от свобода включват диагностична и индивидуална корекционна дейност; програми за въздействие, за намаляване на риска от рецидив и риска от вреди; образование, обучение и квалификация на лишените от свобода; творчески, културни и спортни дейности и религиозна подкрепа. Съгласно алинея трета, с лишените от свобода се осъществява групов и индивидуална социална дейност и възпитателна работа. Съгласно [чл. 163 ЗИНЗС](#), в местата за лишаване от свобода се създават условия за творчески и културни дейности и за развитие на физическата култура на лишените от свобода. [Чл. 149 ППЗИНЗС](#) предвижда, че творческите и културните дейности на лишените от свобода включват: 1. самодейни изяви чрез представяне на театрални постановки, художествени програми, музикални концерти, спектакли, свързани с празници или други важни събития, и др.; 2. организиране на художествени и приложни изложби както от творчески изяви на лишени от свобода, така и на външни представители; 3. организирана клубна дейност по интереси; 4. организирани посещения на културни и религиозни мероприятия, спортни прояви, музеи, изложбени зали, исторически и други забележителности извън местата за лишаване от свобода; 5. провеждане на разнообразни културни програми от външни представители.

В случая, по делото не се представиха никакви доказателства за това има ли план на присъдата, какво е заложено в него, кога и по какъв начин са провеждани беседи или изобщо някакви срещи с лишения от свобода С., тези срещи с какво съдържание са били/ какво е правено на тези срещи .

Подробните разпоредби на [ППЗИНЗС](#) относно индивидуалния план за изпълнение на присъдата, съдържащи се в [чл. 129 и следващите от ППЗИНЗС](#), определят неговото съдържание, а именно описание на рисковите нужди/проблемни зони, във връзка с които ще се работи, точно определяне на целите, съответстващи на конкретни нужди, конкретно определяне на трудовите, образователните, обучителните, културно-информационните, спортните и корекционните мероприятия за постигане на целите, отговорният служител за извършване на мероприятията и сроковете за изпълнение на мероприятията.

В чл. 129, ал. 4 от ППЗИНС е предвидено препланиране въз основа на срока на наказанието и настъпилите промени в хода на поправителното въздействие. [Чл. 130 от ППЗИНЗС](#) предвижда последваща цялостна оценка на риска да се извършва веднъж годишно в случаите, когато първоначалната обща оценка на риска показва висок и среден към висок риск.

По делото няма никакви доказателства какъв е планът на присъдата , какво е изпълнено от него , какво е поведението на ищеца за периода, няма доказателства на кои дати какви срещи са провеждани с ищеца в периода от 29.06.2020 година

до 20.06.2021 година/ както в Затвора – [населено място], така и в Затвора в [населено място], няма доказателства за това да има план на присъдата, да има препланиране , доказателства за водените срещи и беседи по възпитателната работа, за извършена оценка на риска и за извършване на базиращото се основно на нея препланиране на присъдата, не са представени и няма и доказателства за това на кои дати какво е извършено от ИСДВР/ в случая Ч..

Именно тази липса на индивидуална работа с ищеца същият на дата 17.06.2021 година се е отказал от всякаква работа по плана на присъдата, защото е приел, че няма никакъв смисъл да се бори. С оглед на това , настоящият съдебен състав намира , че налице е бездействие от страна на ответника по иска по отношение на индивидуалното планиране и препланиране и не са идентифицирани нито приоритетите , нито целите и задачите за поправка и превъзпитание на ищеца и за неговата ресоциализация

Пряката връзка между индивидуалния план/препланиране и включването на осъдения в програми и дейности за личностна промяна и отстраняване на факторите, които формират риска от рецидив и от вреди се установява от [чл. 156, ал. 3, т. 1 от ЗИНЗС](#). Не е представен такъв план или препланиране. Конкретно определяне на мероприятията по реда на чл. 129, ал. 2, т. 3 от ППЗИНС (съвместно между инспектора СДВР, лишения от свобода и други служители на администрацията) обаче не е извършено и не се установява такова да е извършвано през исковия период. Не е изследвана мотивацията на С. да иска да повиши образователното си ниво, не са определени образователните му потребности (общообразователни и/или професионални) и възможностите за квалификация при алтернативни форми на обучение, допустими съобразно режима на изтърпяване на присъдата му, като се има предвид, че съгласно [чл. 159 от ЗИНЗС](#) всички лишени от свобода (независимо от присъдата и режима) имат равен достъп до образователни, учебни и квалификационни дейности. Това бездействие на затворническата администрация да идентифицира и да актуализира рисковите нужди на С. да определи точно съответстващите на тези нужди цели и конкретно да определи трудовите, образователните, учебните, културно-информационните, спортните и корекционните мероприятия за постигане на целите, което е допуснато през продължителен период от време, съдът квалифицира като нарушение на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), доколкото е логично и житейски обосновано свързаното с него твърдение, че лишаването му от възможност да се включи в такива дейности го лишава и от възможност да облекчи положението си, като в резултат от участие в тези програми подобри поведението си и бъде преведен в общите части на затвора, или да иска предсрочно освобождаване.

Лишаването на С. от цел, перспектива и надежда да постигне облекчаване на положението съдът приема за отношение, допринасящо за дехуманизиране на лишения от свобода, и отговарящо на критериите за нарушение на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), като се има предвид наложеното на С. наказание- лишаване от свобода. Предвид презумпцията по [чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС](#), при установяване на нарушение по чл. 3 от закона, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Липсата на план на присъдата и липсата на доказателства за провеждане на каквито и да било срещи и разговори с него, е довело не само до нарушаване на неговото достойнство, предизвикало е безпомощност, гняв, тъга, но и до демотивация и отказът му от по-нататъшна работа с него по ресоциализацията му. Вярно е, че органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изтърпяване на наложено с присъда наказание или при изпълнение на мярка за неотклонение - задържане под стража са длъжни да осигуряват на осъдените лица и на задържаните под стража такива

условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство, но бездействието на органите да работят с ищеца водят до нарушение на разпоредбите на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и [чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България](#), според която никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, нечовечно или унижаващо отношение. Конвенцията е ратифицирана от Република България и на основание [чл. 5, ал. 4 от Конституцията](#) има пряко действие и съставлява част от вътрешното право. Спазването на принципите на [чл. 3 КЗПЧОС](#) в исковия период представлява задължение, пряко произтичащо от закон.

Следва да бъде посочено, че съгласно чл. 5 Всеобщата декларация за правата на човека "Никой не трябва да бъде подлаган на изтезания или на жестоко, нечовешко унижително третиране.

В приетата от ОС на ООН през 1975 година Декларация за защита на всички лица от подлагане на изтезания или други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както в приетата през 1984 година Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко нечовешко или унижително отнасяне или наказание, се приема, че терминът "изтезание" означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, за да се получат от него сведения или признания, за да бъде наказано за действие, което то или трето лице е извършило или в извършването на което е заподозряно, или, за да бъдат сплашвани или принуждавани, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или е тяхно подстрекателство или явно, или мълчаливо съгласие. Независимо, че няма все още общоприето определение на понятието "жестоко, нечовешко или унижително отношение", съгласно чл. 1, ал. 2 на Декларацията от 1975 г. "Изтезание представлява усложнена умишлена форма на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание". На практика за елементи на това отношение се приемат следните форми на физическо отнасяне: незаконосъобразни разпити, придружени с физическо насилие; кастрирането; осакатяване на женските полови органи; задържане в килии без осветление; недостатъчно храна или насилствено хранене; подлагане на биомедицински експерименти или даването на наркотици на задържани и затворници и др. В приетите под егидата на ООН през 1993 година Виенска декларация и програма за действие се приема, че изтезанията, чиито последици са унищожаването на човешкото достойнство и разрушаване на възможностите на жертвите да продължат живота и дейността си, са едно от най-отвратителните нарушения на правата на човека. Съгласно Конвенцията против изтезанията и другите форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне, приета от Общото събрание на ООН на 10 декември 1984 год. и ратифицирана у нас с Указ 3384 на Държавния съвет на НРБ на 9 октомври 1986 година,

терминът изтезание означава всяко действие, с което умишлено се причинява болка на дадено лице, за да се получат от него или от трето лице сведения или признания, да бъде то наказано за действие, което то или трето лице е извършило, или в извършването на което е заподозряно, или да бъде то или трето лице сплашвано или принуждавано, или по каквато и да е причина, основаваща се на каквато и да е дискриминация, когато такава болка или страдание се причиняват от длъжностно лице или от друго официално действащо лице, или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които се причиняват единствено от законни санкции и които са присъщи за тези санкции или настъпват случайно от тях. Друго разпространено определение е прието в Т. декларация на Световната Медицинска Асоциация от 1975 год. Според

нея изтезанието е съзнателно, систематично или без определена последователност причиняване на физическо или душевно страдание, от едно или повече лица, действащи самостоятелно или по заповед на овластено лице, целящо да принуди друго лице да съобщи информация, да направи признание или с някаква друга цел. „Други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание“ означава всяко действие, с което умишлено се причинява силно физическо или психическо страдание или болка на дадено лице, когато такава болка или страдание се причинява от длъжностно лице или друго официално действащо лице или по негово подстрекателство, или с негово явно или мълчаливо съгласие. В това определение не се включват болката и страданието, които произтичат единствено от законни санкции и които са присъдени на тези санкции или настъпват случайно при тях. Основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято лична свобода е ограничена с наложеното им наказание. Не се доказва ищецът да е поставен в неблагоприятни условия по смисъла на [чл. 3 от ЗИНЗС](#), което само по себе си да представлява третиране способно да породи у него емоционално и морално страдание, стрес и безпокойство, каквито той твърди. Доказа и нарушение на нормата на чл.3 от ЗИНЗС сочеща, че осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. По аргумент от нормата на чл.3,ал.2 от ЗИНЗС, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Налице са всички изискуеми от закона предпоставки на иска по чл.284 от ЗИНЗС бездействие на административен орган на затворническа администрация, което не се основава на закона - липса на план на присъдата, липса на разговори и проведени беседи с лишения от свобода конкретно на дати и доказателства за проведените срещи. Налице е причинна връзка между бездействието на служители на ответника по иска и настъпилите вреди-неимуществени вреди. Доказа се, че вредите са пряка и непосредствена последица от увреждането- от липсата на проведена корекционна и възпитателна работа с ищеца, което в крайна сметка го е демотивирало и се е стигнало до отказ същият да продължи да се поправя и превъзпитава/ за което свидетелства и направеното от него изрично Заявление на дата 17.06.2021 година за отказ да продължи да се бори. Липсват доказателства след депозиране на това заявление с ищеца да е проведена беседа или разговор, който да му е помогнал да се мотивира и да продължи да се превъзпитава и социализира. Доказа се, че вследствие на това бездействие, ищецът е претърпял неимуществени вреди- тъга,безпомощност и безпокойство/ в който смисъл са показанията на свидетеля Ж. Д., който съдът кредитира и сочещи, че доста често ищецът му е споделял възмущението си от това, че нищо не се прави с него за да се поправи и превъзпита. Доказа се, че вредите са пряка е непосредствена последица от бездействието на служители на ответника по иска. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо

противоправния резултат“. Легална дефиниция на тези понятия- пряка и непосредствен последица от увраждането, законодателят не е дал нито в **Закона за отговорността на държавата и общините за вреди**, нито в чл. 51 от действащия **Закон за задълженията и договорите**, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. **Закон за задълженията и договорите**, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че „...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“.

Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпяни загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението на и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба. Неимуществените (морални) вреди представляват засягане на честта, достойнството, доброто име на лицето в обществото. Болките и страданията, които то е изживяло, както и всички други негативни преживявания в резултат на увреждането. Тези вреди за разлика от имуществените не подлежат на лесно възприемане от околните, тъй като са част от психическите преживявания на увредено лице и се доказват по-трудно.

Вредите са доказани и по основание и частично по размер до 3000 лева, доказано е наличието на причинна връзка между бездействието на служителите на Главна дирекция “Изпълнение на наказанията” и причинените вреди. В конкретния случай, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от бездействието на служителите на ГД „ИН“ – С., което не се основава на закона. Всичко това сочи, че ако с ищеца са проведени разговори, беседи и срещи по плана за изпълнение на присъдата и са положени усилия да се поправи и превъзпита, то ищецът не би предприел действия по претендиране на вреди и от там не би завел исковата молба и не би претърпял неимуществени вреди, при което безспорно е налице увреждане в неимуществената сфера на ищеца, довело до гняв, безпокойство и безпомощност. Пак в ТР № 1/15.03.2017 година на ВАС е посочено, че делата за обезщетения по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ са искиви производства, те се развиват по правилата на ГПК, доколкото материята не е уредена от АПК, и в тях

страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. И. на обезщетението от неопозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който е справедлив и съответен. Независимо, че прозивдството е по ЗИНЗС, то това не изключав прилоонто опло ена това ТР. Предвид обстоятелството, че в ЗИНЗС липсва разпоредба как се определя обезщетението за неимуществени вреди, то следва да намери приложение разпоредбата на чл.52 от ЗЗД/ в който е залегнал основен принцип на правото/, според която обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Неимуществените вреди са неизмерими с пари и затова следващото се за тях обезщетение, както и кръгът на лицата, които имат право на него, се определят на принципа на справедливостта. Обезщетението за неимуществени вреди, предвидено в [чл. 52 ЗЗД](#), възмездява главно страданията или загубата на морална опора и подкрепа, понесени от увредения вследствие на увреждането.

Задължителни указания по приложението на [чл. 52 ЗЗД](#), се съдържат в т. II на ППВС № 4/1968 г. Съгласно това разрешение, понятието "справедливост" по вложения от законодателя смисъл в сочената норма, не е абстрактно, а е всякога обусловено от редица конкретни и обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид при определяне размера на обезщетението. При телесни увреждания, такива обективни обстоятелства би могло да са свързани с начина на извършване, характера на увреждането, произтичащите от нето физически и психологически последици, като при причиняване на смърт, съгласно цитираното ППВС от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близките му, които търсят обезщетение за неимуществени вреди, както и редица други обстоятелства, които съдът е длъжен да обсъди и въз основа на оценката им да определи конкретния размер на обезщетение по справедливост.

Следва да бъде посочено още, че с Постановление № 4/68 г. Пленумът на ВС изрично е приел, че понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е дал само една от възможните насоки - справедливостта да се преценява въз основа на конкретно обективно съществуващи обстоятелства. Последните обаче не съставляват съдържание на понятието справедливост, а елементи на възмездяване, които при това следва да бъдат възмездени, именно по справедливост, което последно понятие е останало недефинирано, и поради това води до невъзможност да се проследи механизма на определяне на крайния размер на обезщетението за неимуществени вреди.

В конкретния случай, настоящият съдебен състав намира, че обезщетението, което следва да се присъди на ищеца за претърпените от него неимуществени вреди вследствие незаконосъобразно бездействие на служители на ГД"ИН"-С. следва да бъде в размер на 3000 лева, което е справедливо и ще репарира претърпените от ищеца неимуществени вреди- тъга, безпомощност, гняв от невъзможността да се работи с еного да се пирвъзпи и поправи, и този размер е съобразен и с практиката на Европейския съд по правата на човека. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. Този размер от 3000 лева е достатъчен да репарира ищеца за претърпените вреди от бездействието на ответника по иска. Искът е основателен и доказан до този размер, а за разликата от 3000 лева до претендирания размер от 10 000 лева следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан. Недоказан е и началният период на

уверждането-18.06.2020 година, тъй като изпълнението на наказанието е започнало на дата 29.06.2020 година, а не на 18.06.2020 година.

По иска за заплащане на законната лихва върху сумата от датата на увреждането 18.06.2020 година до 20.06.2021 година.

Настоящият съдебен състав намира ,че този иск е неоснователен и недоказан.

В т.4 от ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС е посочено, че при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове, при нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт, тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

В ЗИНЗС няма изрична правна норма ,която да сочи на дължимост на мораторна лихва върху обезщетението,при което следва да намери приложение нормата на чл.86 от ЗЗД. В съответствие с разпоредбата на [чл. 86, ал. 1 от ЗЗД](#) във вр. с [чл. 84, ал. 2 от ЗЗД](#) и в конкретната хипотеза налице е безсрочно задължение, за което длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора/ РЕШЕНИЕ № 16917 ОТ 17.12.2013 Г. ПО АДМ. Д. № 2366/2013 Г., III ОТД. НА ВАС, и Решение № 667 по гр. д. № 1816 за 2008 г. на I ГО/ като изпадането на длъжника в забава да изплати обезщетението по чл.1 от ЗОДОВ е обусловено от отправянето на покана до него преди предявяването на иска,тъй като няма определен срок, в който следва да заплати определената парична сума като обезщетение. Това разрешение е напълно съответно на тълкуването, дадено в ТР № 3 по гр. д. № 3/95 г. на ОСГК относно момента, от който се дължи лихва върху обезщетение. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт или от преустановяване на действията и бездействията. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено,ако същият е бил надлежно поканен да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

По делото няма доказателства ,че от момента на преустановяване на бездействието -20.06.2021 година ищецът да е поканил ответника по иска да му заплати обезщетение от същият да е изпаднал в забава поради неплащане.

С оглед изхода на спора и съгласно нормата на чл.286,ал.3 от ЗИНЗС, Когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, когато е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

Под разноски в съдебното производство законодателят, с оглед на съдържанието на основната разпоредба - [чл. 78, ал. 1 ГПК](#), разбира разноски за такси, разноски по производството и възнаграждението на един адвокат. Разноските за такси са за държавните такси, дължими на основание [чл. 4, б. "а" и "о" от Закона за държавните такси \(ЗДТ\)](#) във вр. с [чл. 73, ал. 3 ГПК](#) и [чл. 9а, ал. 2 ЗОДОВ](#) и определени по размер в Тарифа № 1 към Закона за държавните такси, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на

правосъдието и Тарифата за държавните такси, които се събират от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, както и за други дължими такси (например таксата на основание [чл. 9, ал. 2 от Закона за Държавен вестник](#)). Разноските по производството включват разноски, извършени от страната, във връзка с определени процесуални действия - депозит за призоваване на свидетел, възнаграждение за вещо лице, разходи за извършване на оглед. Възнаграждението за един адвокат представлява платеното възнаграждение на ползвания от страната адвокат.

Ищецът е внесъл държавна такса в размер на 10 лева, представляван е от адвокат Ю., като същият е осъществил безплатно процесуално представителство по реда на чл.38,ал.2 от Закона за адвокатурата. Съгласно чл.8,т. 3 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения възнаграждението на адвоката се определя - при интерес от 5000 до 10 000 лева - 580 лв. плюс 5 % за горницата над 5000 лева и на тази плоскост полагащото се възнаграждение на адвокат Ю., изчислено по реда на този текст от Наредбата възлиза на 830 лева. Но тъй като искът е частично основателен и доказан, в полза на адвокат Ю. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение съобразно с уважената част от иска – в размер на 249 лева. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски.Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най- голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт,с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция.Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“-ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА Н. Д. С.- ЛИШЕН ОТ СВОБОДА сумата от 3000 лева-обезщетение за претърпени неимуществени вреди за периода от 29.06.2020 година до 20.06.2021 година вследствие неизготвяне на план на присъдата му-незаконосъобразни бездействия, липсата на замяна на режима му в по-лек и лишаването му от право на допълнителен гарнизонен отпуск.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Н. Д. С.- ЛИШЕН ОТ СВОБОДА СРЕЩУ ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА “- ГР. С. ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА ПРЕТЪРЕПНИ НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ,ВСЛЕДСТВИЕ НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО БЕЗДЕЙСТВИЕ НА СЛУЖИТЕЛИ НА ГД“ИН“ИЗРАЗЯВАЩО СЕ В НЕПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ ПЛАНА НА ПРИСЪДАТА МУ, ЛИПСАТА НА ЗАМЯНА НА РЕЖИМА МУ В ПО-ЛЕК И ЛИШАВАНЕТО МУ ОТ ПРАВО ДА ПОЛЗВА ГАРНИЗОНЕН ОТПУСК ЗА РАЗЛИКАТА НАД ПРИСЪДЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 3000 ЛЕВА ДО ПРЕДЯВЕНИЯ РАЗМЕР ОТ 10 000 ЛЕВА И ЗА ПЕРИОДА ОТ 18.06.2020 ДО 29.06.2020 ГОДИНА И ОТ 29.06.2020 ГОДИНА ДО 20.06.2021 ГОДИНА.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА Н. Д. С.- ЛИШЕН ОТ СВОБОДА СРЕЩУ ГЛАВНА

ДИРЕКЦИЯ“ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“- ГР.С. ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ЗАКОННАТА ЛИХВА ЗА ЗАБАВА ВЪРХУ ОБЕЗЩЕТЕНИЕТО ОТ 18.06.2020 ГОДИНА ДО 20.06.2021 ГОДИНА.

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ,, ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА “-ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА Н. Д. С.- ЛИШЕН ОТ СВОБОДА СУМАТА ОТ 10 ЛЕВА- ВНЕСЕНА ДЪРЖАВНА ТАКСА.

ОСЪЖДА ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ“ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“ – ГР. С. ДА ЗАПЛАТИ НА АДВОКАТ И. Ю. СУМАТА ОТ 249 ЛЕВА- АДВОКАТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред АССГ на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото,съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: